

ARGUMENT- SAMLING

For norsk anerkjennelse
av folkets regjeringer i
Sør-Vietnam og Kambodsja,
PRR og GRUNC.

INNHOLDSFORTEGNELSE:

- Side 4: FORORD, HVORFOR DIPLOMATISK ANERKJENNELSE AV PRR OG GRUNC!
- Side 5: USA-IMPERIALISMEN.
-Olja i Sørøst-Asia finnes. -USAs strategi, Dominoteorien.
-Saigonregimet, marionetteregjering for USA. -PRR, folkets representanter i Sør-Vietnam.
- Side 13: KAMBODSJA
-Shianouks uavhengighetspolitikk fra Geneve-avtalen i 1954 til kuppet i 1970. -Frigjøringsfronten FUNK og folkets regjering GRUNC dannes. -Fra fredsavtalen til 15. aug. 1973. -USA trapper opp støtten til LonNol. -Den norske regjering må anerkjenne folkenes regjering i Kambodsja, GRUNC.
- Side 17: PARISAVTALEN, EN SEIER FOR INDOKINAS FOLK.
-"Ingen vant, alle vant". -Hva sier Parisavtalen, -Folket reiser seg i Saigons områder. -USAs rolle etter Fredsavtalen.
- Side 21: DEN NORSKE REGJERINGA OG DNAs HOLDNING TIL KRIGEN I INDOKINA.
-Frankrikes kolonikrig etter 1946. -Krigsherreskifte fra Frankrike til USA, Norges holdning til USAs krigføring. -Regjeringskifte 1965 - 69. - DNA i opposisjon 65 - 69.
- Side 28: DEN NORSKE REGJERINGA ANERKJENNER SAIGON-JUNTAEN, IKKE PRR OG GRUNC.
-Hvorfor anerkjenner ikke Norge PRR og GRUNC. -Regjeringa dekker seg bak formelle argumenter. -Politiske vurderinger ligger bak anerkjennelses-spørsmålet. -Frydenlund: "Det er viktig med politisk støtte". -Regjeringas holdning i 73/74 etter at fredsavtalen var underskrevet: "Vi må avvente situasjonen".
-Liv Aasen (DNA) reiser spørsmålet om anerkjennelse. - Den nordiske avhengigheten. - Parisavtalen gir grunnlag for anerkjennelse.
Oppsummering: Folkene i Indokina trenger fortsatt vår støtte, DNA lar seg diktere av USA-imperialismen.
- Side 37: GJØR DITT FOR ANERKJENNELSEN
-Send resolusjoner til regjeringa. -Forslag til resolusjoner.
-Sett deg bedre inn i situasjonen i Indokina. -Delta aktivt i Solidaritetsarbeidet.

Utgitt av:

SOLIDARITETSKOMITEEN FOR VIETNAM

Uranienborgvn. 11, Oslo 3.

FORORD - -

HVORFOR DIPLOMATISK ANERKJENNELSE AV PRR OG GRUNC?

Dette heftet er laget av Solidaritetskomiteen For Vietnam og er viet kravet om norsk anerkjennelse av PRR i Sør-Vietnam og GRUNC i Kambodsja. Pr. idag opprettholder Norge diplomatiske forbindelser med Thieu-juntaen i Saigon, og har foreløpig ingen planer om å gå til anerkjennelse av PRR og GRUNC.

Diplomatisk anerkjennelse er derfor et krav VI må kjempe igjennom, derfor denne argumentsamlinga som et våpen i denne kampen.

I heftet vil vi vise at USA-imperialismen fortsatt er i Indokina, at de ennå ikke har oppgitt sine aggressive planer i området. Videre vil vi vise at det er PRR og GRUNC som representerer folkenes virkelige interesser i Sør-Vietnam og Kambodsja, og til slutt ta opp den norske regjeringas anerkjennelsespolitikk i Indokina.

Noen vil sikkert spørre: Hvorfor er diplomatisk anerkjennelse så viktig? Er ikke det diplomatiske samkvemmet nasjonene imellom et spørsmål for folk i grå dresser?

Vi mener nei! 7/6-74 uttalte USAs utenriksminister Kissinger:

"Hvis vi vegrer å forfølge våre mål i Sør-Vietnam vil dette få sørgelige konsekvenser for våre interesser utover Indokinas landegrenser."

Ikke bare "utenfor Indokinas grenser". Området er ikke bare av strategisk interesse for USA. Utenfor kysten av Sør-Vietnam står amerikanske oljeselskaper i startgropa for å pumpe opp olja fra de enorme funnene som er registrert der.

Derfor bryter USA Parisavtalen og trapper opp dollarstøtta og våpenhjelpen til Lon Nol- og Thieu-regimet. Nixon lovte i sin tid å støtte marionette-regimene sine til siste slutt, intet tyder på at Gerald Ford vil forandre på dette. USA-imperialismen er derfor desperate nok til å gjennompta terrorbombinga over Indokina.

Folkene i Indokina er de virkelige heltene i kampen mot USA-imperialismen, men verdensopinionen har ofte spilt en viktig rolle - den har gang på gang presset USA til innrømmelser.

Derfor tror vi en anerkjennelse av PRR og GRUNC er viktig. Det vil bidra til å presse USA til å overholde Parisavtalen, minske muligheten for ny terrorbombing - og tilslutt presse USA ut av hele Indokina.

USA - IMPERIALISMEN

Det er av grunnleggende betydning å ha kjennskap til USA-imperialismen for å få en klar forståelse av det som har skjedd i Indokina.

Det økonomiske systemet i USA er i dag monopolkapitalistisk, dvs. at næringslivet er dominert av noen få store konserner som også har avgjørende innflytelse på amerikansk utenrikspolitikk. (Jfr. ITTs kupp-planer i Chile.) Drivkrafta i monopolenes politikk er begjæret etter størst mulig avkastning (Profitt) på sine investeringer. Dette økonomiske systemet har innebygget klare motsigelser. Det faller naturlig å trekke fram to av disse som de viktigste: For det første, motsigelsen mellom de enorme summene som samles opp gjennom monopolenes profitter (kapitalakkumulasjon) og de mulighetene som finnes til å investere dem i profitable foretak. For det andre, motsigelsen mellom den høyt oppdrevne produksjonen og de mulighetene som finnes for å få avsatt produktene og å skaffe seg nok råvarer til produksjonen. Monopolene løser disse motsigelsene gjennom kapitaleksport og ved å sikre seg kontrollen over råvarer og markeder.

I Indokina la USA fra første stund vekt på råvareutvinning, mens foredlinga ble forbeholdt den høyt utviklede industrien i hjemlandet. Lederartikkelen i "New York Times" fra 12. feb. 1950 viser dette klart:

"...Indokina er verd et høyt spill. I nord finnes tinn som kan eksporteres, wolfram, sink, mangan, kull, tømmer og ris. I sør finnes det ris, naturgummi, te, pepper, kaffe og skinn. Allerede før den annen verdenskrig ga Indokina en avkastning som ble anslått til 300 millioner dollars pr. år..."

Indokina ble altså ansett som et meget attraktivt område for investeringer.

Særlig forståelig blir dette når vi vet at USA faktisk allerede i 1946 var: "Nettoimportør av så godt som alle de viktigste metallene og mineralene utenom to, - olje og kull. Hvem vet hvor lenge vi kan klare oss uten å importere olje?" (Fungerende utenriksminister W. L. Clayton i Dep. of State Bulletin 1946)

USA kan i dag ikke klare seg lenge uten olje-import, og hva som viktigere er: USA streber med nebb og klør for å skaffe seg kontrollen over eksisterende oljereserver for å få opprettholdt monopolpriser på olja.

OLJA I SØR-ØST-ASIA FINNES

Allerede i 1871 fant de første oljeboringene sted i Indonesia. Dette var bori-
nger på land, og de store forekomstene ble ikke registrert før på 1950 og 60-

tallet da teknikken med havboringer ble utviklet. Det ble foretatt boringer ned til 300 meters dyp, og man fant olje.

Oljeselskapene forsøker imidlertid i Sørøst-Asia (som i Nordsjøen) å dysse ned og hemmeligholde alle opplysninger om funn, men en god del er likevel blitt kjent. Fra Sør-Korea i nord, via Taiwan, Sørkinahavet, Indonesia, ned til nordkysten av Australia - derfra langs Malaysia helt opp til Thailand og Burma går ei oljerenne. Det ser ut til at langs denne renna er det i det minste tre helt store oljekilder. Et av dem ligger utenfor kysten av Sør-Vietnam.

"Oljeforekomstene i Sør-Vietnam er større enn i Indonesia - de kan trolig sammenliknes med de viktigste områdene i Midt-Østen. .",
hevder en amerikansk geolog.

Sjefen for Bank of America, verdens største bank, R. Peterson mener at:

"det ikke er noe rikere område for resursutvinning og handelsvekst i verden i dag enn dette området, - og det ligger praktisk talt i vår egen bakgård. ."

Uttalelser av denne typen er ikke noe særst. Thieu i Saigon har allerede gitt konsesjon til 25 utenlandske oljeselskaper, vesentlig amerikanske, men også britiske, japanske og hollandske.

USA har investert 2 277 mill dollars i disse områdene av Stillehavet, og av dette er 1066 mill gått til oljesektoren. Sjefen for Chase Manhattan Bank i New York, David Rockefeller, har uttalt at oljeselskapene vil investere 35 milliarder dollars i dette området fram til 1980. Økonomen Malcom Caldwell mener at Sørøst-Asia i slutten av 70-åra vil tilfredsstille 10% av etter-spørselen etter olje.

OPEC-landenes (de oljeproduserende landene) enhetlige opptreden og forhøyelsen av råoljeprisene har ført til at olje-monopolene ikke lenger kan satse alt bare på Midt-Østen.

USAs STRATEGI - DOMNOTEORIEN

Sørøst-Asia består av 9 land: Burma, Thailand, Laos, Kambodsja, Vietnam, Indonesia, Filippinene, Malaysia og Singapore. I areal utgjør de tilsammen 4,5 mill km². Det bor 280 mill mennesker der.

Dette området har i tillegg til de mange viktige råvarer som finnes der, en sær viktig strategisk beliggenhet. Det er knutepunktet i sjøveien mellom det Indiske hav og Stillehavet. Alle handelsfartøyer som går mellom Japan og Midt-Østen/Europa eller mellom USAs vestkyst og Europa passerer denne veien. I tillegg grenser Sørøst-Asia opp mot Kina, et viktig argument for USA til å kontrollere området.

Alle disse interessene førte til at USA tidlig i 50-åra lanserte det som senere er blitt kalt "Dominoteorien". President Eisenhower formulerte den slik i 1953:

"Sett at vi mistet Indokina. Om landet gled ut av våre hender skulle vi miste livsviktige leveranser av tinn og Wolfram. Vi søker etter den billigste måten å hindre at noe så forferdelig skjer, nemlig at vi mistet de muligheter vi har til å skaffe oss det vi behøver av rikdommer i Indokina og resten av Sørøst-Asia." (Buttinger: Vietnam - a political history.)

Dette utsagnet kom til å stå som den sentrale tesen i amerikansk Indokina-politikk. Den er gitt mange slags formuleringer, men innholdet er hele tida det samme: USA har enorme økonomiske interesser i hele Sørøst-Asia, og et nederlag i Vietnam ville bety nederlag i Sørøst-Asia på lenger sikt. Pentagon-rapporten avslører dette til fulle. Vi lar noen ledende skikkelser i amerikansk politikk selv få ordet:

Forsvarsminister McNamara og Utenriksminister Rusk i et felles-memorandum til Kennedy 11. nov. 1961:

"...Hvis Sør-Vietnam skulle gå tapt, ville enhver videre debatt om Sørøst-Asias betydning for den frie verden være meningsløs. Det ville være så godt som sikkert at resten av Sørøst-Asia og Indonesia ville bevege seg i retning av full tilpassing til kommunismen..."

Krigen utover i 60-åra og særlig Tet-offensiven i 1968 skremte lederne i Pentagon og ga dem de første antydninger om at de ikke ville lykkes. Men dominoteorien overlevde 60-åra, og lever videre i dag:

"...Hvis vi vegrer å forfølge våre mål i Sør-Vietnam, vil dette få sørgelige konsekvenser for våre interesser utover Indokinas landegrenser..."
Utenriksminister Kissinger 7/6-74.

For å ivareta sine interesser i Vietnam har USA-imperialismen benyttet seg av vietnamesiske quislinger som har blitt markedsført som folkets sanne representanter.

Den amerikanske senatoren Young uttalte i 1968:

"Allerede i 1956 sa president Kennedy, på den tiden senator: 'Hvis vi ikke er foreldre til Saigon-regimet, så er vi i allefall dets fosterforeldre. Vi hjalp til ved fødselen, hjalp til med å bekrefte dets eksistens og bidro til å forme dets framtid. . . . Sør-Vietnams konstituasjon er ikke noe annet enn en papirlapp. Det er ingenting annet enn en karikatur av frihet, demokrati og rettferdighet. . . ."

USA kom definitivt til å overta i Vietnam etter at Frankrike var blitt slått i 1954. (I de siste åra før Frankrike ga opp finansierte USA 80% av Frankrikes krigsutgifter.)

Den første quisling-regjeringa som ble innsatt hadde liten støtte i folket og kunne bare eksistere ved amerikansk hjelp. Pentagonrapporten, side 37, oppsummerer dette:

"Før i beslutningen i august 1954 om å støtte statsminister Diem, gjorde det seg ennå en viss bekymring gjeldende i den amerikanske regjering over hans mangel på støtte (vår uth.) i folket og over den vanskelige politiske situasjon i Saigon. . . . General Collins, som hadde fått rang som ambassadør, mente at statsminister Diem ikke var oppgaven voksen, og gikk inn for at han skulle fjernes. Hvis ikke USA var villig til å fjerne Diem som statsminister, ville general Collins anbefale en omvurdering av planene om å hjelpe Sørøst-Asia. . . ."

Men visesenatsminister Robertsons syn ble gjeldende:

".. USA måtte våge spranget sammen med Diem. . ." (samme sted)

Diem kom etterhvert i stadig mer opposisjon til sivilbefolkningen på grunn av fascistiske unntakslover og korrupsjon som medførte at frigjøringsbevegelsen fikk et stort oppsving - og dermed til USA som mente at han ikke lenger tjente deres interesser godt nok. I 1963 ble Diem drept og erstattet av en ny junta.

"USA må akseptere sin del av ansvaret for militærkuppet mot Ngo Dinh Diem", står det i Pentagonrapporten side 100.

I 1965 kom Ky og Thieu til makten, henholdsvis som president og visepresident. I dag er det Thieu som leder Saigon-juntaen. Nok en gang var det USA som stod bak (Pentagonrapporten side 220)

Sitatene ovenfor viser tydelig hvilke interesser de vekslende Saigon-regimene har tjent, men la oss allikevel tilføye: USA har brukt mer enn 100 milliarder dollars på Indokinakrigen. USA har sloppet mer enn 8 millioner tonn bomber over Vietnam (Til sammenlikning: fire ganger så mange bomber som det ble brukt til sammen under 2. verdenskrig.) USA har hatt over en halv million amerikanske soldater i Vietnam, fremdeles er det stasjonert 25 000 militære i de Saigon-kontrollerte områdene i strid med Parisavtalen.

Hvorfor en slik vanvittig støtte til en regjering som sies å ha støtte i folket?

La oss avslutte dette avsnittet med et sitat fra en tale Thieu holdt den 7/6-74 i Vung Tau, nær Saigon:

"Vi er forberedt på å bidra med vietnamesisk bein og blod til gjennomføring av USAs planer. Alt hva vi trenger er amerikanske dollar og våpen. . ."

PRR - FOLKETS REGJERING I SØR-VIETNAM

USA saboterte Geneve-avtalen, frie valg og gjenntrening av sør og nord ble ikke-virkeliggjort.

Motstanden mot Diems fascist-regime økte kraftig utover i 50-åra. I 1960 ble Den Nasjonale Frigjøringsfronten, FNL, dannet. Motstandskampen var nå organisert på et enhetlig program under en enhetlig ledelse. Den økte oppslutninga om frigjøringsfronten og FNLs strålende militære seiere var grunnlaget for dannelsen av Sør-Vietnams Provisoriske Revolusjonære Regjering, PRR, i 1969. Ved dannelsen ble det utarbeidet et handlingsprogram for å videreføre arbeidet til FNL: Forene hele folket i kampen mot de amerikanske inntrengerne og deres marionetter og virkeliggjøre det vietnamesiske folks grunnleggende nasjonale rettigheter - uavhengighet, suverenitet, enhet og territoriale integritet - slik det var innrømmet i Geneve-avtalen. (Et krav USA nok en gang ble presset til å innrømme i Parisavtalen av 1973.)

Vi gjengir nedenunder utdrag fra PRRs handlingsprogram:

pkt. 3: Sette opp en provisorisk koalisjonsregjering

"I en bred nasjonal ånd for folkets og landets høyeste interesser er Den Provisoriske Revolusjonære Regjering rede til å åpne forhandlinger med politiske krefter som representerer forskjellige sosiale sjikt og forskjellige politiske retninger i Sør-Vietnam som står for fred, uavhengighet og nøytralitet, inklusive de som av politiske grunner må bo utenlands, med sikte på å opprette en provisorisk koalisjonsregjering grunnlagt på prinsippene om likhet, demokrati og gjensidig respekt. Den provisoriske koalisjonsregjering vil organisere alminnelige valg for å kunne velge en konstituerende forsamling, utarbeide en demokratisk konstitusjon som til fulle ivaretar hele folkets interesser og ønsker, og danne en koalisjonsregjering som symboliserer nasjonalt samhold og bred enhet blant alle sosiale lag"

(Dette kravet om en provisorisk koalisjonsregjering ble presset igjennom av PRR i Parisavtalen, men har til nå blitt sabotert av USA og Thieu)

pkt. 4: Forsvare de nasjonale minoritetenes interesser

"Å gjennomføre utstrakt demokratisk frihet.

- Å frigi alle personer fengslet av USA-imperialistene eller marionetteadministrasjonen på grunn av patriotiske handlinger.

- Å forby all hevn, alle undertrykkelses- og diskrimineringshandling mot folk, uansett hvilken side de har arbeidet på, enten de lever i eller utenfor landet.

- Å oppnå likhet mellom mann og kvinne på alle felter.

- Å føre en enhets- og likhetspolitikk mellom ulike nasjonaliteter. De nasjo-

nale minoriteter har frihet til å benytte deres eget språk og skrifter for å utvikle sin nasjonale kultur og kunst, og til å beholde eller forandre sine sæder og skikker.

-Å respektere trosfrihet og religionsfrihet, å oppnå likhet mellom de forskjellige religioner.

...."

pkt. 5: Forbedre arbeidernes levestandard

"-Å vise det største hensyn overfor interessene til alle befolkningssjikt i byene, først og fremst retten til et anstendig liv og demokrati.

-Å forbedre levevilkåra for den arbeidende befolkning. Å forandre arbeidslovgivningen og fastsette minimumslønner. Å kjempe mot kroppslig avstraffelse, lønnsstopp og oppsigelser av arbeidere. Arbeiderne skal nyte godt av retten til å delta i bedriftens ledelse og frihet til medlemskap i fagforeninger.

-Å kjempe mot tvangsrekrutteringen av ungdommer og studenter til mario-nettehæren, og garantere ungdommene og studentene muligheten til utdanning.

-Enkeltpersoner, intellektuelle, professorer, forfattere, kunstnere og journalister skal ha tankefrihet, meningsfrihet og pressefrihet.

-Industrifolk og kjøpmenn skal nyte næringsfrihet og ha mulighet til å kjempe mot enhver tyngende konkurranse fra utenlandsk monopolkapital.

pkt. 10: Opprette normale forbindelser mellom sør og nord

"Å reetablere normale forbindelser mellom Sør- og Nord-Vietnam.....

...Landets gjenforening skal bli gjennomført steg for steg ved fredelige midler, gjennom diskusjon og avtaler mellom de to soner, uten tvang fra noen av sidene."

(At Vietnam er ett land som skal gjenforenes ble slått fast i Geneve-avtalen og Parisavtalen.)

pkt. 11: Føre en fredelig og nøytral utenrikspolitikk

"-Å vinne sympati, støtte og hjelp fra alle land og progressive folk i verden for Sør-Vietnamskamp mot USAs aggresjon, for nasjonal redning, inkludert det amerikanske folk.

-Å støtte helhjertet de nasjonale frigjøringsbevegelser til asiatiske, afrikanske og latin-amerikanske folk som kjemper mot imperialism, kolonialisme og neo-kolonialisme.

-Å føre en fredelig og nøytral utenrikspolitikk.... i overensstemmelse med de 5 prinsippene om fredelig sameksistens...

-Å avstå fra tilslutning til enhver militær allianse med fremmede land; ikke tillate noe fremmed land å holde militære baser, tropper eller militærpersonell på Sør-Vietnams territorium, ikke akseptere beskyttelse fra noe land eller militær allianse.

...."

Gjenoppbyggingen av de frigjorte områdene går hånd i hånd med PRRs politiske og militære kamp for å forsvare Parisavtalen og få den virkeliggjort. Vi lar til slutt noen amerikanske journalister fortelle om besøket i de frigjorte områdene:

Ron Moreau, Newsweek 5/2-73, forteller om sin reise i Mekong Deltaet:
"Jo lenger jeg reiste inn i Viet Congs områder desto bedre var levestandaren og husene var flottene. PRR gjorde uten tvil store anstrengelser i helse- og utdanningsarbeidet..."

Gabriel Kolko, etter en reise i Quang Tri i 1974:

"Det frigjorte Quang Tri gir en en forbausende blanding av inntrykk: Først er det den ubegripelige ødeleggelsen til USA-imperialistene, kratere overalt. Dernest og på samme tid en iherdig gjenoppbygging, nye bygninger, jorda blir dyrket igjen, og med en entusiasme som fyller meg med en ubetinget beundring for folkene i Quang Tri..."

Cora Weiss, i University Review 34 1/74:

"Skolebøker blir laget i de frigjorte områdene, alt fra elementære lesebøker til kompliserte matematikkhefter. Bøkene for barna viser bilder av eldre barn som hjelper de yngre og av menn og kvinner som gjør det samme arbeidet. Det vanlige med å tillegge jentene spesielle roller finnes ikke: Det er ikke bare en kone på kjøkkenet, og selvfølgelig ikke en mann bak pløgen..."

Det viktigste er fortsatt forsvar mot USA-imperialismen

Hånd i hånd med den militære kampen konsolideres og bygges forholdene i de frigjorte områderne.

KAMBODSJA

Foruten å ta opp den aktuelle situasjonen i Kambodsja og vise at GRUNC representerer folkenes virkelige interesser i landet, vil vi vie en del av dette avsnittet til Kambodsjas historie. Dette er nødvendig siden vårt kjennskap til dette landet i Indo-Kina er lite utbredt

SHIANOUK's UAVHENGIGHETS-POLITIKK FRA GENEV-AVTALEN 1954 TIL KUPPET I 1970

Som for Vietnam slo Geneve-avtalen av 1954 fast Kambodsjas nasjonale uavhengighet og territoriale integritet. I praksis skulle dette bety løsrivelse fra fransk og amerikansk koloniherrdømme.

Utenlandske økonomiske interesser sto imidlertid fortsatt sterkt i Kambodsja, og den lokale feudalklassen var et takknemlig redskap for de imperialistiske interessene. Sihanouks linje på denne tida var uavhengighet, og ved en folkeavstemning i 1955 fikk hans uavhengighetspolitikk overveldende støtte. Tida fram til kuppet i 1970 er preget av stadige forsøk fra USA på å underminere Sihanouks uavhengighetspolitikk. I 1955 avviste Nasjonalforsamlingen et forslag om medlemskap i SEATO. USA svarte med økonomisk blokkade fra bl. a. Thailand og Sør-Vietnam, men som måtte oppgis da Kambodsja inngikk diplomatiske forbindelser med Sovjet og Kina og aksepterte økonomisk hjelp fra disse landene. Etter dette slaget startet CIA en systematisk undergraving av det kambodsjanske samfunnet. Den foregikk i tradisjonell stil etter to linjer:

- 1) Den økonomiske hjelpa fra USA ble utnyttet til å bygge opp en klasse av forretningsmenn som sammen med godseierklassen, korrupte embedsmenn og offiserer, skodde seg stort på dollar-hjelpa og ble et lojalt redskap for USA i Kambodsja.

- 2) Oppbyggingen av en gruppe godt betalte leietropper (Khmer Serei) under kommando av CIA.

De kambodsjanske nasjonalistene innså etter bitre erfaringer at den amerikanske "hjelpen" undergrov landets uavhengighet, og bandt regjeringa på hender og føtter, samtidig som "hjelpesprogrammet" ble brukt som et internt nettverk for CIA. Nasjonalkongressen avslo derfor i 1963 all videre "hjelp" fra USA. To år senere, i 1965, brøt Kambodsja de diplomatiske forbindelsene med USA. Noe av bakgrunnen var gjentatte bombetokter av amerikanske fly over kambodsjansk territorium.

Mot slutten av 60-åra trappet USA opp den "hemmelige" krigen mot Kambodsja. Yrkespolitikere og korrupte offiserer ble kjøpt opp i stor stil, og den omfattende terrorbombinga som er blitt avslørt i "Pentagonrapporten" tok til. I denne fasen organiserer organisasjonen "Røde Khmer" væpnet motstand mot imperialistene og deres leiesvenner.

Sommeren 1969 bryter det ut full økonomisk krise i landet. Lon Nol klarer å få seg en ledende posisjon i regjeringa, veien ligger åpen for USA. I mars 1970 gjennomfører CIA kuppet.

FRIGJØRINGSFRONTEN FUNK OG FOLKETS REGJERING GRUNC DANNES

Shianouk, som lenge hadde ført en balansepolitikk, innså nå situasjonen fullt ut og appellerte til befolkningen å ta opp kampen mot junta-regjeringa. Røde Khmer og de andre venstreorienterte organisasjonene gjorde øyeblikkelig felles sak med de Shianouk-tro nasjonalistene og tok opp kampen. Frigjøringsfronten FUNC og frigjøringsregjeringa GRUNC ble dannet. Over store deler av landet gjorde folk opprør og nektet å bøye seg for kupp-regimet. På mindre enn en måned var hele den nord-østre delen av landet og størstedelen av landsbygda frigjort, ute av Lon Nols kontroll. Lon Nol-juntaen forsøkte å kvele opprøret i massakrer og terror utført av CIA-trente spesialstyrker, men forgjeves. For å hindre det totale sammenbruddet for Lon Nol-regimet, og igjen befeste sine strategiske interesser i Kambodsja, gikk USA og Saigon til invasjon i Kambodsja 30. april 1970. Områdene utenfor Lon Nols kontroll ble teppebombet med napalm og splintbomber av amerikanske B-52, bakketropper fulgte bak og skulle rydde opp i det som var igjen. I 1972 og 73 var bombinga over Kambodsja like hard som på det verste i Vietnam. Som i Vietnam ble millioner av mennesker hjemløse, tusener ble drept og natur og næringsgrunnlaget ble mange steder ødelagt for årtier framover. Men det viste seg som i Vietnam at det ikke går an å bombe et enig folk i kne. Invasjonstroppene ble kastet tilbake, og FUNC beholdt offensiven gjennom hele 1972 og de områder Lon Nol kontrollerte skrumpet inn til 20/30 % av landet.

Kambodsjanske kvinner på vei til fronten

Fredsavtalens art. 20, kap. 7 sier:

"Partene i Pariskonferansen forplikter seg til å avslutte all militær virksomhet i Laos og Kambodsja."

Det skulle ikke gå mange timene før det ble klart at denne forpliktelsen fra Nixons og Kissingers side ikke engang var verd papiret det var skrevet på. Bombingene over Kambodsja ikke bare fortsatte, men de ble intensivert voldsomt. Ettersom FUNK's tropper stadig rykket nærmere Phnom Penh, ble alt USA hadde av fly i Indo-Kina og stillehavsområdet satt inn for å stanse framrykningen. På tvers av alle avtaler, på tvers av alle protester i USA og resten av verden, fortsatte B-52 å helle død over Kambodsja 24 timer i døgnet. Hva dette har betydd av lidelser og ødeleggelser, hvordan Kambodsja så ut i slutten av august, er det vanskelig å forestille seg. Likevel fortsatte FUNK sine angrep stadig nærmere Phnom Penh. Også USA's kongress (hvor man forøvrig ikke fant noen lov som forbød presidenten å bombe Kambodsja eller hvilket som helst annet land) begynte å forstå at dette var håpløst. Godt hjulpet av Watergate-affæren ble dermed bombestansen over Kambodsja vedtatt 15. aug. For riktig å demonstrere sin desperasjon fortsatte Pentagon bombingene for fullt til siste minutt!

USA TRAPPER OPP STØTTA TIL LON NOL

Uten støtte av amerikanske bombefly, er Lon Nol-hæren hjelpsløs mot den kambodsjanske frigjøringsbevegelsen. Etter bombestoppen startet FUNK offensiven som idag har brakt dem kontroll over 90% av landområdene med støtte fra 85% av befolkninga. Det er igjen desperasjon å spore i USA-kretser og støtta til Lon Nol økes. For budsjettåret 73/74 ble det ialt bevilget 700 mill. \$ untatt herfra er de bevilgninger som går over CIA's hemmelige budsjett. Ved årets utgang er det antatt å være 10 000 amerikanske rådgivere i Phnom Penh mot i dag rundt 4000. I følge R. M. Nixon skal det ikke mangle støtte fra USA. "... USA er fortsatt innstilt på å gi maksimal støtte til deres heroiske selvforsvar, og vil fortsatt stå skulder ved skulder med republikken i framtida slik som vi har gjort det før..." R. M. N. i et fortrolig brev til Lon Nol. Lon Nol sitter idag isolert i en bunker under Phnom Penh. Fattigdom, sult, arbeidsløshet og terror driver folk til opprør mot det korrupte junta-styret. I områdene utafor byen har FUNK kontroll. Ifølge talsmenn fra FUNK er de i stand til å ta Phnom Penh militært i løpet av timer. Det er to ting som ligger bak at hovedstaden ennå ikke er frigjort. For det første befinner det seg hundretusener av flyktninger der som er internert rundt juntaens militære stillinger. Et angrep ville bety blodbad. Det er derfor FUNK's strategi at frigjøringa må starte innenfra byen. FUNK's ubestridte styrke beskrives her av Urban Østby etter et besøk i Kambodsja sommeren 1973:

"Politisk er det ingen som helst tvil om at FUNK har massiv støtte. Mange av offiserene i Lon Nol's hær som jeg snakket med forberedte seg på å desertere. I Compong Cham fikk jeg høre at en gruppe offiserer hadde hatt et møte og kommet fram til at de var motstandere av enhver form for forhandlinger, og at den eneste løsningen på Kambodsjas problemer var en total seier for geriljaen. Og de var fortsatt offiserer i Lon Nol's hær! ... Det er åpenbart at det finnes en sterk FUNK-organisasjon i Phnom Penh, med fotfeste først og

fremst i flyktningeleirene og i fattige arbeiderkvarter. Men også innen Lon Nol-hæren, blant soldater, lavere offiserer, embedsmenn og i politiet merker man det. Jeg har snakket med folk i politiet som har som oppgave å bekjempe infiltrasjonen av FUNK i byen, men som mener det er en umulig oppgave pga. at FUNK har så stor politisk støtte. De påsto at det fantes minst 1000 fullt bevæpnede commandosoldater fra geriljaen inne i Phnom Penh og at det stadig strømmet flere til. Allment sett tror jeg det for tida er en tilstand av politisk og militær oppbygging. FUNK organiserer befolkningen og samler styrke foran den kommende tørkeperioden, som begynner i slutten av oktober. For tida er områdene omkring Phnom Penh og Kompong Cham oversvømmet av vann. Til tross for det har geriljaen hatt store framganger og behersker nå området fra den vietnamesiske grensen og helt fram til Phnom Penh. Det er ingen tvil om at FUNK er den sterkeste kraften politisk og militært, med brede folkelige sympatier langt inn i Phnom Penh. Den andre kraften Lon Nol-hæren er ikke så mye en politisk kraft som en kraft opprettholdt av den amerikanske pengestøtten. " Det andre som taler imot at FUNK skal gå til offensiv mot Phnom Penh, er trusselen om desperate terrorhandlinger som teppebombing og invasjon. Det har skjedd før, og vil høyst sannsynlig skje igjen når Kambodsja er i ferd med å gli ut av imperialistenes hender.

DEN NORSKE REGJERINGA MÅ ANERKJENNE FOLKET'S REGJERING I KAMBODSJA - GRUNC

I 1973 var det foruten det kambodsjanske folkets enhet og resolute motstand, en samla verdensopinion som tvang USA til å stoppe bombinga. I dag er det like viktig at den samme opinionen reises for å hindre at terroren fra april 1970 gjentar seg.

GRUNC's internasjonale anseelse blåser i medvind for tida. Over 60 stater har anerkjent GRUNC som Kambodsjas eneste legitime regjering. Lon Nol isoleres mer og mer i Kambodsja såvel som i verden. Men det er farlig å ha illusjoner om at USA-imperialistene lar seg tvinge i kne uten motstand. Opptrapping av støtta til de lokale quislingene i Indo-Kina og presset fra den økonomiske krisa i USA, med energimangelen som det sentrale, tyder på at imperialistene igjen er desperate nok til å gå til full krig-for å sikre sine strategiske posisjoner i Sør-østasia

Høsten 1973 ble det reist kr av i FN om at GRUNC skulle representere Kambodsja. Intriger fra USA og spill bak kulissene førte til at forslaget ble forkastet med 2-to stemmer, Norge stemte avholdende. Det samme kravet blir reist i løpet av denne høsten. En seier for GRUNC i FN betyr sjølsagt enormt i internasjonal sammenheng-og vil sette avgjørende hindringer i veien for USA's imperialistiske aggresjon overfor Kambodsja.

Den norske regjeringa venter på ei "avklaring av situasjonen" og vil derfor ikke gå til anerkjenning av GRUNC. Situasjonen er klar -å hevde noe annet mener vi er halehengspolitikk til USA.

Indo-Kina opinionen i Norge har sterke røtter. I kravet om anerkjenning av PRR og GRUNC står vi i en offensiv posisjon, med støtte langt inn i stortings-salen. Situasjonen i Indo-Kina krever av oss at vi åpner slusene.

PARISAVTALEN - EN SEIER FOR INDOKINAs FOLK

Den 27/1 - 73 led USA-imperialismen sitt hittil historisk største nederlag. I over tjue år har USA med verdens mest avanserte krigsmaskin kjempet for å sikre seg kontrollen over Indokina. I januar 73 ble de tvunget til å skrive under en avtale, hvor de forplikter seg til å trekke alle styrker ut av Vietnam, opphøre med den militære hjelpa til Saigon-juntaen, og hvor det slås fast at det er det vietnamesiske folket som sjøl skal bestemme i sitt eget land. Hvordan kan slikt skje? tilsynelatende har USA-imperialistene hatt alle trumfkort på sin hånd. De disponerer over det største økonomiske og militære potensial i verdenshistoria. Fienden er et fattig og dårlig utrustet bondefolk.

USA-imperialismens store svakhet er at de aldri har fått støtte i de vietnamesiske folkemassene. Gjennom brutal terror og undertrykking innså vietnameserne at ei framtid under USA-imperialismen og dens marionetter ville bety sult og slaveri. Fra denne bevisstheten grodde FNL fram i 1960, og har siden gått i spissen i kampen mot USA og Saigon. Etterhvert som frigjøringskampen utvikla seg, ble det behov for å ta seg av den sosiale og politiske administreringa av de stadig større frigjorte områdene. Som et naturlig og nødvendig ledd i kampen ble derfor den Provisoriske Revolusjonære Regjeringa, PRR, dannet i 1969.

Til tross for USAs luftterror og vanvittige massakrer av hele landsbybefolkninger, lå initiativet på slagmarka hos FNL. Blant bøndene på landsbygda og i storparten av folket i byene er FNL-soldatene blitt venner, og kan operere som "fisken i vannet". Dette er utslagsgivende i enhver frigjøringskamp, og militæreksperter i Pentagon innså allerede i slutten av 60-åra at uansett med hvor mye USA økte sin militære innsats, ville den bli nøytralisert av FNL.

USA og Saigon-soldatene forsto ikke hva de kjempet for når offrene var arbeidene bønder på rismarka, gamle mennesker og små barn. I kjølvannet fulgte stoffmisbruk og drepande demoralisering. Imperialist-troppene rånet opp innenfra. Over hele verden reagerte folk mot USAs folkemord, og som følge av de økonomiske uttellingene i krigen, bygde det seg opp til økonomisk krise i USA.

Massenes kamp i Indokina og presset fra verdensopinionen tvang USA-imperialistene til forhandlingsbordet.

"INGEN VANT - ALLE VANT"

Dette var hovedinnholdet i en artikkel om fredsavtalen som K. E. Hagelund skrev i Dagbladet like etter underskrivinga. Det kunne like gjerne stått som overskrift på all den propagandaen som ble prestert i presse av noen betydning i den såkalte "frie verden", etter at avtalen ble ratifisert.

I praksis fungerer denne propagandaen til å understå det faktum at USA har lidd et kraftig politisk og militært nederlag i Vietnam. I tråd med det de før hadde skrevet, fortonte hele krigen seg meningsløs, og kunne vært unngått hvis partene tidligere hadde blitt fylt med den gode freds- og forhandlingsvilje.

Statsminister Korvaldsendte ut følgende presseuttalelse etter underskrivinga:

"(24/1-73) Det er med stor lettelse at det norske folk mottar meldingen om fred i Vietnam. Det har vært en vanskelig konflikt å løse. Det er derfor grunn til å være tilfreds med at partene har kommet fram til enighet og at den langvarige krigen med de fryktelige menneskelige lidelsene dermed bringes til opphør. Jeg håper at avtalen vil legge grunnlaget for at folkene i de to land i Vietnam selv får anledning til fritt å velge sin egen politiske utvikling. Det er ikke først og fremst en militær løsning som har funnet sted. Enda engang har vi derfor sett at konflikter bare kan løses gjennom forhandlinger. Når freden nå har blitt et faktum er regjeringen beredt til å fremme forslag til nye bevilgninger for å delta i gjenoppreisningen av de to krigsherjede land."

Men våre borgelige propagandister som i tida etter fredsavtalen har tedd seg som politiske speunger i dette spørsmålet, har sjølsagt et gjennomtenkt grunnlag for sin oppførsel. Parisavtalen er en politisk målsetning som krever at alle parter overholder bestemmelsene for at den skal bli gjennomført. Gjennom tåkelegging av det politiske innholdet i Parisavtalen framstilles den som en midt-på-treet-løsning. Denne holdninga legger i neste tur grunnlaget for beskyldninger mot FNL og PRR om at det er i deres interesser å bryte avtalen - ut i fra en logikk om at de vil prøve å vinne på slagmarka det de ikke vant ved forhandlingsbordet.

Det er derfor nødvendig å undersøke Parisavtalens politiske innhold for å klargjøre hvem som er tjent med å gjennomføre den og hvem som er tjent med å bryte dens bestemmelser.

HVA SIER PARISAVTALEN

Hovedinnholdet i avtalen kan kort oppsummeres slik:

- USA og alle andre land forplikter seg til å respektere Vietnams uavhengighet, suverenitet, enhet og territoriale integritet.

- USA stanser fullstendig sitt militære engasjement og sin innblanding i Sør-Vietnams indre anliggender.

- Det sør-vietnamesiske folkets sjølbestemmelsesrett er respektert og dets demokratiske friheter sikret. Det sør-vietnamesiske folket bestemmer sjøl Sør-Vietnams politiske framtid gjennom allmenne, virkelig frie og demokratiske valg.

- Vietnam er ett land. Gjennforeninga skal skje gradvis med fredelige midler.

- Innen 90 dager skal det opprettes et nasjonalt råd av partene i Sør-Vietnam (PRR, Thieu-juntaen og representanter for "den 3dje krafta"). Dette rådet skal arrangere frie valg i Sør-Vietnam innen ett år.

Avtalen er i tråd med PRRs krav og deres handlingsprogram: USA-imperialismen skal trekke seg ut, folkene sikres nasjonal sjølråderett, folket forsones og landet gjenforenes. PRRs generallinje siden underskrivinga har derfor vært å forsvare avtalen og kjempe for at den skal bli virkeliggjort. For USA og Thieu, på den andre sida, var avtalen nederlag, og de har nødvendigvis konsekvent måttet bryte den for å overleve. Parisavtalen er av den grunn forbudt lesning i de Thieu-kontrollerte områdene.

FOLKET REISER SEG I SAIGONS OMRÅDER

Alle punktene i Parisavtalen er grovt sabotert av USA og Thieu. Den eneste muligheten USA har for fortsatt å beholde sitt fotfeste i Vietnam er opptrapping av støtten til Thieu, som gjennom despotisk terror i de Saigon-kontrollerte områdene trapper opp krigen mot de frigjorte områdene. Thieu er ikke snauere enn at han erklærer at fredsavtalen overhodet ikke eksisterer.

Saigon-regimet har ingen sjølstendig økonomisk rygggrad, noe som har ført til en enorm senking av pengeverdien. Saigon-valutaen (piaster) er devaluert 15 ganger siden Parisavtalen. Følgen har vært en voldsom prisstiging på viktige matvarer, som blir forsterket av at produksjonen av forbruksvarer er lite utbygd i de Saigon-kontrollerte områdene. Saigon-avisen Dai Dan Toc skrev 15/3-74 følgende statistikk (offisiell) over prisindeksen i Junta-områdene:

"I løpet av februar -74 steg den med 8,0%

Fra 1/3 -73 til 1/3 -74 steg den med 63,1%"

Men den galopperende inflasjonen er ikke det eneste som undergraver folks levevilkår. For å kunne finansiere det som USA ikke betaler av opprustninga, skrues skattene stadig i været. Thieus kemnerkontor kunngjorde i april at folket skulle betale 25% mer i skatt i 1974 enn det som ble drevet inn året

Juntapolitiet angriper demonstranter i Saigons gater

før. Juntaen har bl.a. funnet det rimelig at huseiere skal betale fortausskatt. Folks behov for medisinsk hjelp og annet helsearbeid blir totalt neglisjert. Dette har bl.a. ført til at det har brutt ut pest i Chan Doc-provinsen. Folket står stadig i fare for å bli tvangsvervet til juntaens hær. Denne vervinga skyter nå fart og omfatter både unge og gamle. Blant de tvangsrekruterte finner vi Tran tuam Nam som stilte til presidentvalget i 1971 under parolen: "Mot USA, for nasjonal frelse".

Det blir gjennomført en stadig sterkere undertrykking av religiøse samfunn. Den 7 juli - 74 offentliggjorde krigsforbrytelseskomisjonen i Sør-Vietnam et komunique om Thieu-administrasjonens behandling av de troende:

"...Tusenvis av troende kristne og buddhister er blitt arrestert, brutalt torturert, tvunget til å verve seg i hæren. Hundrevis av andre er blitt drept eller såret i løpet av Saigonhærens uttalige angrep rettet mot kirker, pagoder. Mange av disse er blitt lagt i grus..."

For å holde sitt vaklende regime på beina, må Thieu ty til stadig mer omfattende undertrykking av befolkningen. Det har ført til at fengslene er overfylt med politiske fanger. Dersom FNs oversikt over politiske fanger er rett, befinner mellom 1/3 og 2/3 av verdens politiske fangerseg i Saigons fengsler. Komiteen for reform av fengselsvesenet som ledes av den katolske presten Cham Tin har opplyst at det er 202 000 politiske fanger der.

Befolkningen i de Saigon-kontrollerte områdene har trappet opp protestene mot Thieus fascistiske overgrep. Motstanden kommer til uttrykk gjennom demonstrasjoner, sultestreiker, bedriftsokkupasjoner og mytterier og desertering i junta-hæren. De viktigste kravene som blir stilt går mot dyrtida og at Parisavtalen skal gjennomføres. Flere og flere innser at dette er det eneste som kan løse de politiske, økonomiske og sosiale problemene.

USAs ROLLE ETTER FREDSAVTALEN

86,3% av statsbudsjettet i Saigon blir finansiert av USA. I budsjettåret 73/74 økte støtten fra 2,9 til 4,2 milliarder dollar til Thieu-juntaens militære formål. 25 000 amerikanske rådgivere er fortsatt i Vietnam.

Dette er klare brudd på Parisavtalens bestemmelser og USA legger ikke engang skjul på det. 5/6 -74 uttalte forsvarsminister Schlessinger:

"Militærstøtte er en mindre farlig og mindre kostbar metode for å erstatte direkte innblanding av væpnede amerikanske styrker."

Her er noe av merittlista til USA fra mars-73 til mai-74. Fra USA til Saigon:

- over 1000 000 tonn ammunisjon
- nesten 2000 000 tonn drivstoff
- over 1100 tanks og panservogner
- 800 kanoner av forskjellige kaliber
- over 200 sjøstridsfartøy
- 700 fly av forskjellig type, inkludert 80 stk. F-5E.
- CIA-fly og overnevnte F-5E er blitt fløyet av amerikanske piloter i samband med Saigon-hærens operasjoner.
- USA har nylig økt byggetempoet ved anleggene for ammunisjonsfabrikker de finansierer i Sør-Vietnam.

DEN NORSKE REGJERINGA OG DNA'S HOLDNING TIL KRIGEN I INDO-KINA

I dette avsnittet tar vi først for oss regjeringa og DNAs holdning til Indokina-krigen fra 1948 og fram til i dag, deretter regjeringas anerkjennelsespolitikk i Sør-Vietnam og til slutt drøfter vi de argumentene DNA-regjeringa kommer med for ikke å gå til anerkjennelse av PRR og GRUNC.

FRANKRIKES KOLONIKRIG ETTER 1946

I utenrikspolitisk redgjørelse i Stortinget i januar 1953 tar utenriksminister Halvard Lange (DNA) opp Vietnamspørsmålet i forbindelse med en resolusjon Norge var med på å vedta i NATOs ministerråd. Han gir her uttrykk for den norske regjeringa og dermed DNAs (som var i regjeringsposisjon) syn på årsakene til krigen:

"Ministerrådet i NATOs råd vedtok en resolusjon mot den kommunistiske aggresjon i Indo-China. Krigssituasjonen i Indo-China er fortsatt meget alvorlig, sett fra Atlanterhavslandenes synspunkt. Som det vil være kjent har både De Forente Stater og Storbritania i de senere år gitt Frankrike omfattende materiell og økonomisk støtte i denne krigen. Resolusjonen betyr ikke annet og mer i denne sammenheng enn at denne støtten vil fortsette. ."

DNA ga altså sin tilslutning til den krigen NATO-landet Frankrike førte, og den store økonomiske og materielle støtta NATO-landene USA og England ga tilkrigføringa.

Hva er årsaken til DNAs støtte? I redgjørelsen sier H. Lange at den sterke nasjonalistiske bevegelsen Viet Minh, som vokste fram under og etter 2. verdenskrig under ledelse av Ho Chi Minh, ble delt i to etter at forhandlingene med franskmennene ikke førte fram. Han sier videre:

"Nasjonalistbevegelsen ble sprengt. Flertallet sluttet på det tidspunktet opp om Ho Chi Minh og kom under stadig sterkere kommunistisk ledelse. Et mindretall under den tidligere Bao Dai, var villig til å samarbeide med franskmennene om en gradvis opprettelse av selvstyre innenfor den franske union. . ."

H. Lange innrømmer altså at flertallet i hele Vietnam sluttet opp om frigjøringsbevegelsen og at kampen gjalt full selvstendighet eller underkastelse under det franske herrevelde. Videre hevder han at Viet Minh startet geriljakrig høsten 1946 mot franskmennene og at de i den forbindelse fikk militært utstyr

fra det kommunistiske Kina og Sovjet:

"Dermed er kampen etterhvert blitt noe annet enn en nasjonal frigjøringskamp. Den er blitt et ledd i kampen mellom de to kommunistiske stormakter og de vestlige demokratiene om herredømmet over Sør-Øst-Asia, et av verdens viktigste strategiske og økonomiske områder..."

Videre sier han at dersom kommunistene (Viet Minh) seirer vil det utløse skjebnesvangre hendinger i de andre sør-øst-asiatiske land, også i India:

"I den verdensomspennende striden mellom de kommunistiske diktaturene og Atlanterhavsdemokratiene kan det bli av helt avgjørende betydning hvilken vei utviklingen tar i dette svære området med dets store folketall og enorme naturrikdommer som ennå bare er delvis utnyttet..."

DNA-regjeringa har altså i denne tida en holdning til Vietnamkrigen som er helt i tråd med USAs: Den "kommunistiske verdenstrussel" settes i fokus for krigen. Det er ikke en nasjonal frigjøringskamp mot imperialistisk aggresjon, men en kamp mellom "demokrati" og "diktatur", og dersom Vietnam faller vil også andre land i Sør-Øst-Asia (også India, ifølge H. Lange) falle med sine store strategiske og økonomiske resurser, til stor sorg for de vestlige Atlanterhavsdemokratiene.

KRIGSHERRESKIFTET FRA FRANKRIKE TIL USA - NORGES HOLDNING TIL USAs KRIGFØRING

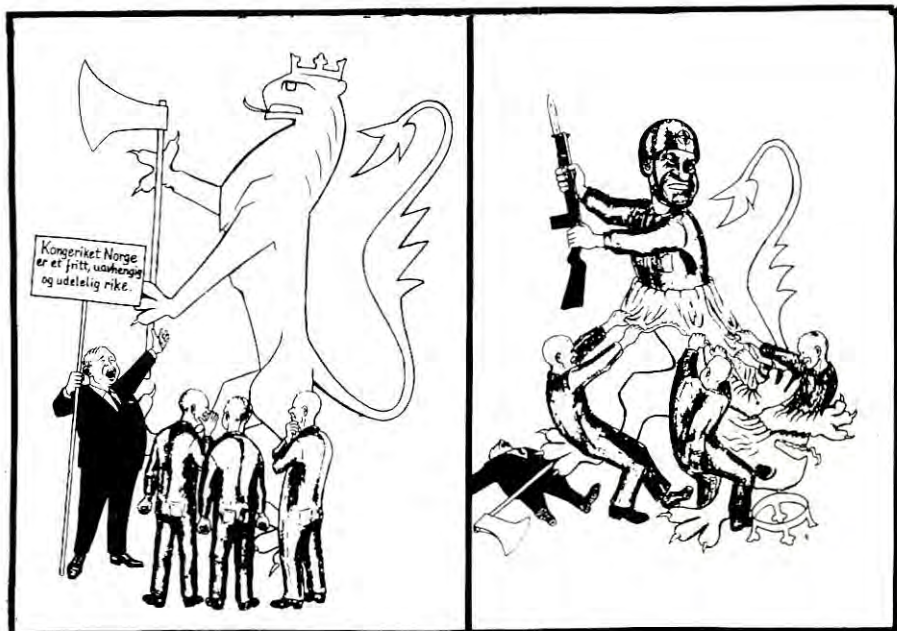
Etter Frankrikes militære nederlag ved Dien Bien Phu ble Geneveavtalen inngått i 1954. Denne slo fast Vietnams rett til sjølstendighet og indre sjølstyre. Vietnam ble foreløpig delt i to soner og frie valg skulle holdes innen 2 år og landet gjenforenes. Avtalen ble imidlertid boikottet av USA. Frankrike trakk seg ut - USA overtok krigføringa. En marionetteregjering ble innsatt av USA og frie valg ble ikke holdt, for som Eisenhower sjøl uttrykte det:

"Det var sannsynlig at kommunistene ville få ca. 80% av stemmene ved frie valg"

Det ville medføre at Vietnams naturresurser og befolkning ikke lenger ville stå til rådighet for USAs kapitalinteresser.

USAs overtaking av krigføringa syntes ikke å ha noen innvirkning på DNA-regjeringas generalsyn. 10 år etter Geneveavtalen ga utenriksminister Lange fremdeles sin støtte til USAs krigføring. I sin utenrikspolitiske redgjørelse i Stortinget 28/5 1964 i forbindelse med at Norge på NATO-møtet i Haag ble bedt om å yte ikke-militær hjelp til Vietnam, uttalte han:

"Reint praktisk ville det vi kunne gjøre i alle tilfelle være svært beskjedent. Men det det dreier seg om, er hjelpetiltak som har til hovedformål å markere et politisk standpunkt, en tilslutning til den politikk som blir ført og vel også en oppslutning om den regjering som nå styrer landet. Etter Regjeringens mening er det betenkelig for oss å bruke utviklingshjelpen på denne måten. Dertil kommer når det gjelder det nærmeste halvåret framover, at vi møter forskjellige sider av problemet i det tidligere Indo-China i Sikkerhetsrådet, og vi kan kanskje spille en nyttigere rolle om vi ikke innlater oss på en slik politisk markering. I dette standpunkt ligger det ikke noen mangel på forståelse for den utakknemlige oppgave som Sambands

DNA gikk i spissen for den norske McCarthyismen

statene så og si er blitt påtvunget av historiske omstendigheter i retning av å ivareta sikkerhetspolitiske hensyn i mange deler av verden og ofte i situasjoner hvor en bare står overfor valg mellom i seg selv utilfredsstillende alternativer.."

Dersom det hadde vært midler av betydning utover utviklingshjelpen og Norge ikke hadde sittet i Sikkerhetsrådet, hadde det altså ikke vært noe i veien for å hjelpe USA i deres utakknemlige oppgave i Indokina

I tråd med USAs økende bombing og bruk av gasser i krigføringa, kommer mere humanistiske synspunkter inn i argumentasjonen. Det vekker minner om Verdenskrigens grusomheter, men synspunktene fra den kalde krigens dager holder seg ennå ved makt. H. Lange redgjorde i Stortinget 1. april 1965:

"La det være sagt med en gang at de amerikanske bombeangrepene mot mål i Nord-Vietnam vekker dyp uro og bekymring. Betenklighetene vil øke jo lenger angrepene varer ved og jo større omfang de får..... Når dette først er sagt, kan vi ikke se bort fra den vanskelige situasjon amerikanerne befinner seg i. Det er helt på det rene at den amerikanske militære hjelp til Sør-Vietnam blir gitt etter anmodning av og på grunnlag av avtaler med regjeringen i Saigon. På det punkt har det ikke vært noen forskjell mellom de skiftende regjeringer i Sør-Vietnam. Kamphandlingene i Sør-Vietnam er ikke bare en indre strid, men også en aggresjon utenfra - fra Nord-Vietnam..... Denne politikk fra Nord-Vietnams side er i samsvar med den kommunistiske teori om at såkalte nasjonale frigjøringskriger er "rettferdige kriger" som bør støttes..."

Etter utenriksministermøtet i Oslo i august 1965, uttaler H. Lange til pressen: "Krigen i Vietnam er nå blitt en menneskelig tragedie for dette folket som i 25 år har vært okkupert, i krig og i borgerkrig. Folket ønsker fred og da det ikke er mulig å vinne med militære seiere, må fredsforhandlinger startes. Men en ting må vi alle være klar over: Alternativet blott og bar amerikansk uttrekning uten forhandlingsoppgjør foreligger ikke. Det ville være en fare for sikkerheten ikke bare i Sør-Øst-Asia, men også i andre deler av verden. Det ville vise at infiltrasjon og gerilja, såkalte nasjonale frigjøringskriger med mektig stormaktsstøtte bak seg kan drives uten risiko. . ."

Oppsummering 1953 - 65: I denne perioden holdt den norske regjeringa og DNA konsekvent fast på sin støtte til Frankrike og USAs krigføring i Vietnam, sjøl om den økte bombinga etterhvert voldt noen humanistiske bekymringer. De støtter seg fortsatt på kommunisthetsen, men truslen kommer nå fra Nord-Vietnam. I 1953 var det Kina og Sovjet - og det ble åpent erkært at flertallet av befolkninga i Vietnam sluttet opp om Ho Chi Minhs linje om nasjonal sjølstendighet. I 1965 driver Nord-Vietnam aggresjon mot Sør-Vietnam og innfilterer i "den såkalte nasjonale frigjøringsfronten". USA hjelper de lovelige regjeringene i Sør-Vietnam på anmodning fra dem. Synet på 'konfliktene' har altså ikke forandra seg mye fra 1953 og er helt i tråd med USAs framstilling.

REGJERINGSSKIFTE - 1965 - 69.

Den norske regjeringas syn på Vietnamkonflikten ble for det meste framlagt av utenriksminister Lyng (H). I sine utredninger i Stortinget går han i særlig grad inn på den aktuelle situasjonen og berører i liten grad årsakene til konflikten. I likhet med sin forgjenger H. Lange tar han (og regjeringa) avstand fra USAs bombing av Nord-Vietnam. Krigen kan ikke vinnes med militære midler, men må løses ved forhandlinger. Han betoner USAs gode vilje til forhandlinger, og mener det er opp til Hanoi å klargjøre grunnlaget for at disse kan komme istand. I sin redgjørelse i Stortinget 16. 2 1966 tar han grundig for seg USA og Hanois framlegg til forhandlinger og prøver å vise at begge er mulig å tolkes dithen at innledende forhandlinger skulle være mulig. Når det gjelder det langsiktige perspektiv for forhandlingene uttaler han: "Svaret på spørsmålet om hvilke grunnprinsipper som nødvendigvis må aksepteres for en forhandlingsløsning tror jeg faktisk man enklest finner i Geneveavtalen av 1954. . ."

Han sier videre i sin redgjørelse:

"Jeg tror svaret er at Vietnam er en asiatisk stat og fortsatt vil bli en asiatisk nasjon. Befolkningens rimelige og legitime interesser vil stort sett alltid harmonere med og falle sammen med interessene til de andre land i Sør-Asia. Jeg tror man også må regne med en ganske sterk påvirkning fra kraftfeltene fra landets store nabo i nord, fra Chinas 750 millioner mennesker. Og la meg få lov å si at jo lenger en væpnet konflikt varer, jo sterkere tror jeg disse utviklingstendenser, denne påvirkningen vil bli. Men jeg tror ikke at dette betyr at Vietnam, hva enten det måtte leve videre som samlet eller som en delt stat, behøver å bli en kinesisk satelitt. En konflikt og en konfliktperiode som den man har gjennomgått der nede, vil van-

ligvis bidra til å drepe de finere nyanseringer i oppfatninger og meninger. Men selv i dag har man ingen tvingende grunn til å regne med at Nord-Vietnams politiske syn og langtidsmål er identisk med Chinas, og heller ikke at Vietcongs syn er identisk med Nord-Vietnams. Selv i dag er det tydelige nyanseringer i meninger og holdningsoppfatninger, og disse nyanseringene vil kunne utvikle seg mer levende og sterkere hvis det blir slutt på den mentale uniformering som erfaringsmessig alltid følger med væpnede konflikter av denne karakter..."

I utenriksdebatten i Stortinget 22/2 1966 lanserer Lyng tesen om at USAs krigføring i Vietnam skyldes et feilgrep:

"... Enhver nasjon, som ethvert menneske kan gjøre feilgrep. Det kan og så være sterkt skiftende og brytende meninger i en stor nasjon som USA, som jo faktisk er en verdensdel..."

Også i FN er Lyng frampå. Fra et innlegg i generaldebatten i FNs 22 generalforsamling 4. oktober 1967 sakser vi følgende sitat:

"... Jeg har inntrykk av at noen av talerne har hatt en tendens til å oppfatte USAs framleggelse av sitt syn som en slags verbal kammufasje for USAs virkelige hensikter. Vi deler ikke denne oppfatningen. Vi har lært gjennom vårt nære og langvarige samarbeid som gis av dette land..."

DNA I OPPOSISJON 65 - 69

To år etter Langes ubetingede støtte til USAs tunge sikkerhetspolitiske løft i Vietnam, uttaler DNA seg om Vietnamkonflikten i et internasjonalt manifest vedtatt på Landsmøtet i 1967:

"Fred i Vietnam er den mest brennende oppgave i dag. Den Nasjonale Frigjøringsfront representerer en nasjonal og sosial reisning med oppslutning fra de store folkemasser i Vietnam. Sosialt føres kampen mot feudale samfunnsforhold. Nasjonalt er det en kamp for selvstyre. Det er i pakt med arbeiderbevegelsens grunnleggende ideer å vise solidaritet med dem som kjemper for sosial rettferdighet, uansett hvor i verden denne kamp finner sted..."

I 1965 het det den såkalte frigjøringskampen, infiltrasjon og geriljakrig av Vietcong. I 1967 heter det Den Nasjonale Frigjøringsfront som er en nasjonal og sosial reisning med oppslutning fra de store folkemasser.

Videre i Landsmøteuttalelsen heter det:

"... Arbeiderpartiet tar avstand fra den amerikanske regjeringens politikk i Vietnam. Vi gir vår støtte til de krefter i USA som er motstandere av krigføringen og talsmenn for nedtrapping. Den seinere tids utvidelse av krigen understreker faren for at konflikten kan lede til væpnet sammenstøt med Kina, med de følger det kan ha for verdensfreden. Så lenge krigen varer, er den et avgjørende hinder for en videreføring av avspenningen mellom øst og vest. USAs Vietnampolitikk er også en påkjenning for det vestelige samarbeidet, som i dagens situasjon er like nødvendig som før...
... Partiet slutter seg til hans (U. Thant vår anm.) plan for fred som innebærer at bombingene av Nord-Vietnam må opphøre og at krigshandlingene i Sør må reduseres og at Den Nasjonale Frigjøringsfronten må anerkjennes som selvstendig forhandlingspartner. Fredsforhandlingene må ta sitt ut-

gangspunkt i Geneveavtalens bestemmelser..."

Dette internasjonale manifestet fra DNA er på papiret en kjempevri i holdninga til Vietnamkrigen sett i forhold til utenriksminister Langes utredninger i 1965. Men når det gjelder de praktiske følger av denne endringa er avstanden til den borgelige regjeringa ikke lang. Begge kritiserer USAs bombing av Nord-Vietnam, begge henviser til økt krigsfare i verden, begge hevder at fredsforhandlinger må startes etter U. Thants 3. punkts forslag og at de må bygge på Geneveavtalen.

DNAs landsmøte i 1969 gjenntar uttalelsen fra 1967:

"... Dette prinsipielle standpunkt (uttalelsen fra 1967, vår anm.) er fortsatt Det Norske Arbeiderpartis holdning i Vietnamspørsmålet... Den Demokratiske Republikken Vietnam (Nord-Vietnam, vår anm.) er Frigjøringsfrontens allierte og er partner i fredsforhandlingene i Paris..."

Samme året slutter en enstemmig LO-kongress seg opp om denne holdninga:

"... Kongressen slutter seg til de mange krav fra fagforeningene i Norge om full støtte til Den Nasjonale Frigjøringsfront i Sør-Vietnams kamp for nasjonal frihet og uavhengighet... Kongressen mener at det bare kan bli fred i Vietnam om følgende punkter blir lagt til grunn for løsning av konflikten: 1) USA straks stanse all bombing 2) Alle fremmede tropper trekkes ut 3) Full anerkjennelse av FNL 4) Frie valg.

Kongressen pålegger det nye LO-sekretariatet straks å gå i gang med å arbeide for å invitere 10 representanter for ungdommen i Vietnam (5 fra Nord, og 5 fra Sør) til å lære et mekanisk yrke i vårt land..."

Dette vedtaket ble ikke realisert. Annen form for støtte kom heller ikke i stand.

DNAs landsmøte i 1972 behandler Vietnamspørsmålet på en mer overflatisk måte:

"... Gjennom NATO-samarbeidet må Norge sikre sine nasjonale interesser og fremme det fredsbevarende arbeid som er grunnlaget for alliansens virksomhet... Det norske Arbeiderpartiet... -oppfordrer USA til å stanse bombinga i Kambodsja. De indo-kinesiske folkene må nå selv bestemme de indre forhold i Kambodsja, Laos og Vietnam. -Gir uttrykk for sin solidaritet med bevegelser som arbeider for sosial og politisk frigjøring i sine land..."

Et forslag fra B. Amundsen, likelydene med LO-kongressens vedtak - 73 (se under) ble trukket tilbake. Det er en noe mer forsiktig og lite klar formulering enn de forannevnte landsmøtevedtak som vedtas i -72.

LO-kongressen i 1973 går grundigere til verks og følgende enstemmige vedtak gjøres:

"Kongressen krever at USA innstiller alle flyangrep mot Kambodsja og avvikler sin militære intervensjon i Indo-Kina. Det kan bare bli fred i dette området på basis av det indo-kinesiske folks rett til selvstyre..."

"... Kongressen gir uttrykk for sin beundring for den kamp det vietnamesiske folk har ført for sin frihet og nasjonal selvstendighet. Kongressen bekrefter sin støtte til de krefter som har kjempet for sin nasjonale og sosiale frigjøring..."

Fra DNA/LO-hold uttrykkes det nå klar støtte til frigjøringskreftene i Indokina. Progressive medlemmer fra disse organisasjonene (bl. a. Liv Aasen) har reist kravet om at den norske regjeringa må anerkjenne PRR. Vi skal nå gå over til å behandle hvordan DNA i regjeringsposisjon praktiserer sitt storsinn. Er vedtaka uttrykk for virkelig støtte til indokinas folk, eller fungerer det som et progressivt alibi for å dekke over fortsatt støtte til USA-imperialismen, slik Halvard Lange klart innrømmet så seint som i 1964?

DEN NORSKE REGJERINGA ANERKJENNER SAIGON-JUNTAEN, IKKE PRR OG GRUNC

Utenriksminister Lyng (H) sier i sin utenrikspolitiske redgjørelse i Stortinget 29/1-69:

"Når det gjelder historikken for Norges relasjoner til de to deler av Vietnam (Nord-Vietnam og Sør-Vietnam, vår anm.) er forholdet at Norge fra 1948 hadde en konsul i Saigon. Denne konsul var fremdeles i virksomhet da Sør-Vietnam ble proklamert som Republikken Vietnam i oktober 1955, og han fortsatte sin virksomhet der. I 1960, da han trakk seg tilbake ble ny honorær konsul utnevnt. Deri ligger etter en strikt folkerettslig tolkning så vidt jeg kan skjønne en anerkjennelse de jure av regimet i Sør-Vietnam."

Lederen i Arbeiderbladet 24/5-66 (red. Reidar Hirsti) kommer inn på bakgrunnen:

"... Etter Geneveavtalen var inngått i 1954 vedtok den norske regjeringa at vi ikke skulle anerkjenne de to deler av Vietnam, da delingen var av midlertidig karakter.

På grunn av i første rekke norske skipsfartsinteresser i Saigon er Norge gradvis blitt presset fra å ha en honorær generalkonsul i Saigon til å akseptere at en sør-vietnamesisk sendemann i Bonn er blitt akkreditert i Norge...."

Utenriksminister Cappelen begrunner i Stortinget 8/3-72 hvorfor den norske regjeringa ønsket den forhatte Saigon-ambassaden velkommen på norsk jord:

"Norge har hatt diplomatiske forbindelser med Sør-Vietnam siden 1962 da landets diplomatiske utsending i Bonn ble sideakkreditert i Oslo. Ved å opprette en stedelig representasjon i Oslo har Sør-Vietnam gjennom en ensidig handling endret formen for sin diplomatiske forbindelse med Norge. Dette kan ikke tillegges politisk innhold, såvidt angår Norges forhold til Sør-Vietnam og det er følgelig heller ikke skjedd noen realitetsendring når det gjelder Norges forbindelser med Sør-Vietnam. Det ville imidlertid ha betydd brudd på gjeldene regler for internasjonalt samkvem om regjeringen skulle ha nektet Sør-Vietnam å opprette en stedelig representasjon i Oslo.."

Konklusjon: Norge anerkjente Juntaen i Saigon allerede i 1955 og anerkjenner fortsatt Thieu-juntaen som Sør-Vietnams eneste lovelige regjering. Det står juntaen fritt å opprette ambassade på norsk jord, noe de gjorde i 1971.

HVORFOR ANERKJENNER IKKE NORGE PRR OG GRUNC?

Ovenfor er det referert uttalelser fra DNAs landsmøte i 1967 og 69 pluss div. LO-vedtak som gir støtte til frigjøringsbevegelsene i Indokina. Foran Stortingsvalget i 1973 sendte Solkom brev til de politiske partiene om hvordan de stilte seg til parolen: "Anerkjenn PRR". DNA svarte med følgende:

"På Arbeiderpartiets Landsmøte 27 - 30 mai d.å. ble det vedtatt en utenrikspolitisk uttalelse der det bl.a. heter at partiet 'gir uttrykk for sin solidaritet med bevegelser som arbeider for politisk og sosial frigjøring i sine land'. Det ble videre slått fast at 'de indokinesiske folk nå selv må få bestemme de indre forhold i Kambodsja, Laos og Vietnam'. Arbeiderpartiets syn på de konkrete spørsmål som er reist vil ha sin rot i dette landsmøtevedtaket.

Med hilsen DNA - J S Larsen "

I regjeringserklæringa fra Bråtteli i 1973 heter det:

"Regjeringen vil støtte nasjonale og sosiale frigjøringsbevegelser i koloni-områdene..."

På papiret, mer eller mindre direkte ofte noe lunkent, støtter DNA de indokinesiske folkenes frigjøringskamp. La oss undersøke praksisen deres, gjør de noe reelt, eller blir det bare med ord?

REGJERINGA DEKKER SEG BAK FORMELLE ARGUMENTER

På spørsmål fra Arne Kielland (SV) 22/2-73 i Stortinget om ikke den norske regjeringa nå bør gå til anerkjennelse av PRR, svarer utenriksminister Vårvik (SP):

"... Det er et vanlig kriterium for diplomatisk anerkjennelse at den regjering som anerkjennes, utøver den faktiske myndighet innenfor et forholdsvis klart definert territorium. PRR kan vanskelig sies å oppfylle disse krav, idet grensen mellom de områder som kontrolleres av Saigon-myndighetene, og de som kontrolleres av PRR, synes å være flytende og i stadig bevegelse..."

Argumentet faller på sin egen urimelighet: Hva er i tilfelle begrunnelsen for at regjeringa har anerkjent Saigon-juntaen som har felles grense med PRR?

Utenriksminister Knut Frydenlund (DNA) begrunner i Stortinget 29/5-74 hvorfor ikke regjeringa kan gå til anerkjennelse:

"... Når det gjelder folkerettslig anerkjennelse bygger Norge på visse fastlagte kriterier, og så lenge det ikke er fattet vedtak om å endre grunnlaget for anerkjennelse, følger regjeringen seg bundet til disse kriterier..."

Hvilke kriterier er det Frydenlund sikter til? De er vanskelig å finne (det eksiterer faktisk ikke entydige kriterier for anerkjennelse noe vi skal komme tilbake til nedenunder), men la oss allikevel sakse en uttalelse Frydenlund kom med i sin utenrikspolitiske redgjørelse i Stortinget i 1973 angående Afrika-spørsmålet:

"..... På spørsmål fra representanten Arnt Henriksen sa jeg i Stortingets

spørretime den 24/10 at den naturlige konsekvens av denne holdning etter min oppfatning må være at vi er innstilt på folkerettslig anerkjennelse når frigjøringsbevegelsene har sikret seg kontroll over og utøver statlig myndighet i disse områder..."

Mener virkelig Knut Frydenlund og DNA-regjeringa at PRR og GRUNC ikke oppfyller disse kriteriene? Mener de at de indokinesiske folkenes seierrike kamp mot verdens sterkeste imperialistmakt har vært basert på tilfeldig og spontan bandevirksomhet?

I så fall må DNA-regjeringa også tvile på Parisavtalens bestemmelser, der det blir slått fast at PRR kontrollerer og har myndighet over et definert område.

POLITISKE VURDERINGER LIGGER BAK ANERKJENNELSES-SPØRSMÅLET

Guttorm Hansen (DNA) 15/11-71 i Stortinget:

"Spørsmålet om anerkjennelse av delte stater generelt er reist. Om det spørsmålet vil jeg få lov til å si at jeg vil ta det forbehold at jeg gjerne vil vurdere hver enkelt sak for seg..."

Per Borten (SP) i Stortinget 15/11-71:

"Jeg er enig i at man gjerne skulle ha kunnet anvende et universalprinsipp i sin holdning til delte stater, og at man kanskje bør bestrebe seg på å komme fram til det. Det ville jo også i tilfelle betinge en nyvurdering av andre forhold i relasjon til vår anerkjennelsespolitikk..."

I 1971 ble den norske regjeringa presset til å anerkjenne Nord-Vietnam.

Guttorm Hansen (DNA) begrunner vedtaket i Arbeiderbladet 5/3-71:

"Jeg er selvsagt klar over at det i denne anerkjenninga også ligger en politisk vurdering, men det er en vurdering som jeg tror storparten av det norske folket er enig i - nemlig at det vietnamesiske folks kamp er kamp for nasjonal og sosial frigjøring, og denne kamp føler vi solidaritet med..."

Det foreligger ingen eksakte universelle kriterier for diplomatisk anerkjennelse, men det hele beror hovedsakelig på politiske vurderinger i hvert enkelt tilfelle. (Hvilke kriterier har i tilfelle de 50-talls stater som har anerkjent PRR og GRUNC brukt?)

FRYDENLUND: DET ER VIKTIG MED POLITISK STØTTE

I den utenrikspolitiske redgjørelsen i Stortinget i 1973 uttaler Frydenlund seg om viktigheten av politisk støtte:

"... Mange av landene i den 3dje verden er stilt overfor problemstillingen revolusjon eller reform. Derfor fulgte vi Allendes eksperiment i Chile med slik oppmerksomhet. Derfor kan vi idag bebreide oss selv at vi lite gjorde for å støtte Allende mens det ennå var tid..... En lærdom vi kan trekke av det som skjedde i Chile, er at vår solidaritet med demokratiske og progressive krefter ikke må komme for sent..."

Det er ikke langt fra Chile til Vietnam når det gjelder USA's interesser. I Indokina er det fortsatt krig. USA's støtte til Thieu og Lon Nol trappes opp, og alt tyder på at de indokinesiske folkene nå står foran full krig igjen. Den norske regjeringa gråter over sin dårlige samvittighet når det gjelder manglen på støtte til Allende i Chile. I FN stemte Norge blankt da spørsmålet om GRUNCs representasjon var oppe, og som ble forkastet med 53 mot 50 stemmer. PRR vurderer internasjonal politisk anerkjennelse som livsviktig for å hindre at USA igjen skal gå til desperate handlinger. Kissinger forklarer hvorfor: (7/6-74) "Hvis vi vegrer å forfølge våre mål i Sør-Vietnam vil dette få sørgelige konsekvenser for våre interesser utover Indokinas landegrenser..."

REGJERINGAS HOLDNING I 73/74. ETTER AT FREDSAVTALEN VAR UNDERSKREVET: "VI MÅ AVVENTE SITUASJONEN".

I denne perioden ble det bl.a. reist spørsmål på stortinget om anerkjennelse av PRR og GRUNC, støtte til enhetsregjeringa i Laos og støtte til PRRs 6-punkts-plan. Regjeringa svarer hele tida svevende: "Vi må avvente situasjonen". Vi skal la svarene tale for seg selv, uten kommentarer. Etter neste avsnitt, Knut Frydenlunds svar på spørsmål fra Liv Aasen om anerkjennelse av PRR, skal vi oppsumere og trekke konklusjoner.

Utenriksminister Vårvik (SP) 22/2-73:

"Situasjonen i Vietnam er fortsatt svært labil. Det er ennå for tidlig å vurdere i hvilken grad Parisavtalen om Vietnam vil bli etterlevd av de 4 parter. For oss er det usikkert hvilken rolle PRR vil komme til å spille. Det er også umulig å si hva som vil bli utfallet av de alminnelige politiske valg som i Parisavtalen forutsettes gjennomført under internasjonal kontroll. Det er regjeringens syn at Norge i denne situasjonen ikke bør gjøre noe som foregriper utviklingen, og som kan få uheldige virkninger på de forestående drøftelser i Paris og på løsningen av Vietnamproblemet..."

Det er ikke langt fra Senterpartiet til DNA. På henstilling fra Liv Aasen og Arne Kielland på spørsmål om ikke regjeringa burde anerkjenne PRR og GRUNC, svarer utenriksminister Knut Frydenlund 20/11 i Stortinget:

"Når det gjelder forslagene om anerkjennelse av Den Provisoriske Revolusjonære Regjeringa i Sør-Vietnam og GRUNC i Kambodsja, er vurderingen den at situasjonen i begge disse områder ennå ikke er tilstrekkelig avklart..."

På spørsmål om den norske regjeringa nå ikke burde opprette diplomatisk samband med Laos i forbindelse med danninga av den nasjonale samlingsregjeringa i Laos 5/4-74, svarte utenriksminister Frydenlund:

"... Når man foreløpig ikke har gått til et slikt skritt skyldes det i hovedsak et ønske om å avvente en videre avklaring av situasjonen i hele Indokina før man tar endelig standpunkt til hvordan vår representasjon bør ordnes i landene i dette området. I likhet med andre land med begrensede resurser står vi her overfor betydelige praktiske problemer når det gjelder å løse disse spørsmålene. En side-akkreditering i dag til Laos måtte i tilfelle skje fra stasjonene i Peking eller Bangkok, som allerede har seg underlagt 3 og 4 land. Med den personelloppsetning nevnte stasjoner for tiden har vil ytterligere side-akkrediteringer være av begrenset verdi. Vi vil derfor gjerne avvente en nærmere avklaring med sikte på å finne

tram til den mest praktiske ordning for vår representasjon i landene i området..."

Tilleggsspørsmål:

"Vil ikke en norsk anerkjennelse nå eller i nær framtid styrke den nasjonale samling som fant sted i et av Indokinas land. Laos 5/4 og kan det være et bidrag til å peke på hva som kunne tjene som et eksempel på freds-politikk i hele Indokina."

Frydenlund svarer:

"Jeg kan bare gjennta hva jeg sa i mitt første svar at vi gjerne vil avvente en avklaring av utviklinga i hele Indokina før vi tar stilling til spørsmålet om opprettelse av diplomatisk samband. Men anerkjent staten Laos har vi forsviddt gjort."

Samme dag blir Frydenlund spurt om:

"Sør-Vietnams Provisoriske Revolusjonære Regjering la 22/3 i år fram en 6-punkts plan for å oppfylle Parisavtalen om våpenhvile i Vietnam. Vil regjeringen i likhet med Sverige støtte dette initiativ?"

Frydenlund svarer:

"...Regjeringen er enig i at nevnte 6-punkts plan inneholder elementer som kan danne grunnlag for fortsatte forhandlinger om gjennomføring av en politisk løsning i samsvar med Paris-avtalen. Et hvert skritt i denne retning har regjeringens fulle støtte. Jeg vil imidlertid samtidig gjerne legge til at grunnen til at vi ikke har fred i Sør-Vietnam idag ikke skyldes manglen på gode forslag og planer. Det det skorter på er politisk vilje (vår uth.) til å sette Parisavtalen ut i livet..."

IV AASEN (DNA) REISER SPØRSMÅLET OM ANERKJENNELSE

29. mai 1971 reises spørsmålet om anerkjennelse av PRR igjen i Stortinget. Iiv Aasen berømmer forslaget. (Vi velger å skrive begrunnelsen uavkortet da den er god og står i en grell kontrast til Knut Frydenlunds svar)

"Det er nå, et bortimot ett og et halvt år siden Parisavtalen om Vietnam ble undertegnet. En avtale som så langt fra har brakt fred til Vietnam. Konsekvensen av den fortsatte innblandingspolitikken som utenriksminister Kissinger har gjort seg til talsmann for må bli at fredsavtalen som han er blitt så berømmet for av enkelte ikke vil bli oppfylt. De amerikanske soldatene ble trukket ut av Vietnam, men den amerikanske politikken ble tilbake. President Thieu ville ikke kunne klare å overleve politisk dersom fredsavtalen ble innfridd. Derfor er han ikke interessert i denne avtalen, og han kan holde seg ved makten utelukkende fordi han har en liygarde på 1 million mann under våpen, finansiert av amerikanerne. I fjor dekket nemlig USA mer enn 80% av Saigon-regjeringens budsjett og Pentagon har innrømmet at de har sendt store leveranser av våpen og ammunisjon også etter Parisavtalen. Det antas at USAs støtte til Saigon i år vil beløpe seg til ca. 3 milliarder dollar. Dette er et beløp som senator E. Kennedy har omtalt, og pengene brukes bl.a. til å fortsette krigen, men nå er det "bare" vietnamesere som dør.

Den veikjente skribent Antony Lewis sier i en artikkel i "International Herald Tribune" for 9. april d.å. at Thieu ikke har råd til kompromiss eller fred, han må beholde krigsatmosfæren og krigens realitet. Han sier videre at H. Kissinger kjente godt til Saigons framtidsutsikter da

Henry: Trygve, dette blir jo bare værre og værre.

USA bombet Hanoi i jula 1972, for å forhandle noen forhandlinger om fredsavtalen. Han visste godt at det aldri ville være noen pågang å få en holdt Thieu ved makten på en fortsatt krig, ankjennelse av USA gjennom stolt-fortredere. Han bruker enda sterkere uttrykk om den amerikanske utenriksministers vietnampolitikk, og jeg anbefaler at man les en nevnte artikkel.

Hvis vi virkelig mener at vi vil støtte opp om fredsavtalen og gjøre vann til at den blir oppfylt burde vi nå først og fremst gi den provisoriske Revolusjonsregjering politisk støtte gjennom anerkjennelse. Vi burde bruke anerkjennelsen til å styrke en av partene som allerede er anerkjent gjennom Parisavtalen, men som har fått diplomatisk anerkjennelse bare av 40 land.

Det var en sjokkante opplevelse for meg å se resultatet av den amerikanske terrorbombing i Vietnam da jeg for noen uker siden besøkte en del av de frigjorte områder i Sør-Vietnam. Det er simpelthen utrolig at noen har overlevd. Na reiser landet seg av ruinene og i de områder hvor de får være i fred for Saigon-regimets herjinger som i Quang Tri-provinsen er det en gjenoppbyggingsiver uten like. De utnytter fullt ut de materialer de har, men det er mangel på alt - dvs det er ingen mangel på mangelvillje. Alt vi kan gi dem av økonomisk bistand vil derfor bli brukt til gjenoppbygging og de trenger hjelp på alle områder. Men økonomisk hjelp er ikke nok. Det de lengter etter er fred. Dette folket som har hatt mer enn 30 års uavbrutt krig hoper nå på en varig fred.

Jeg hadde desverre ikke anledning til å møte Min. Bahr, PRRs utrikesminister, men jeg vil gjerne referere hva han sa til den svenske parlamentarikerdelegasjonen som var der i år: 'Forrige gang jeg var i Sverige da jeg fram tanken om anerkjennelse av PRR', sa han. 'Na er dette kravet fra vår side sterkere, ikke bare overfor Sverige, men overfor alle land. For oss betyr den allmenne verdens opinion meget. Vi tror at vi nå anvender oss av den allmenne opinion og diplomatisk patrykk for å utøve press på den amerikanske administrasjonen'.

Da jeg la fram mitt forslag om anerkjennelse av PRR under utenriksdeparten i fjor var jeg overbevist om at en nordisk anerkjennelse ville være en viktig fredsfaktor. Jeg ble enda mere styrket i min overbevisning om dette

under mitt besøk i Vietnam"

Utenriksminister Knut Frydenlund svarer på Liv Aasens innlegg:

"Jeg skal i mitt svar begrense meg til det spørsmålet som er reist her, nemlig om anerkjennelse av PRR.

Etter Regjeringens vurdering kan ikke de kriterier som Norge legger til grunn for folkerettslig anerkjennelse, for tiden sees å være oppfylt når det gjelder den Provisoriske Revolusjonære Regjeringa i Sør-Vietnam, PRR. Parisavtalen av 27. januar 1973 om stans av krigen gir heller intet grunnlag for en anerkjennelse av to regjeringer i Sør-Vietnam, i det avtalen bygger på forutsetningen om Sør-Vietnam som en stat.

Regjeringen har tatt denne sak opp med de andre nordiske lands regjeringer. Etter det vi har brakt i erfaring har ikke disse regjeringene til hensikt å anerkjenne PRR i den aktuelle situasjon.."

Sitatet til Frydenlund inneholder 3 argumenter mot anerkjennelse. "Folkerettslige kriterier" er blitt behandla foran. Det nye er misforståelser omkring Parisavtalen og den "nordiske avhengigheten".

Vi skal ta opp det siste først, deretter regjeringas behandling av Parisavtalen og avslutte med en oppsummering av DNA-regjeringas syn.

DEN NORDISKE AVHENGIGHETEN

Den "nordiske avhengigheten" er ingen realitet i norsk utenrikspolitikk. F.eks. er Danmark medlem av EF, ikke Norge og Sverige. Norge og Danmark er NATO-medlemmer, ikke Sverige. Vi kunne nevne mange eksempler som viser at de nordiske landene til syvende og sist fører, i forhold til hverandre, en uavhengig utenrikspolitikk.

Et godt eksempel ser vi nettopp i Vietnamspørsmålet, der svenskene nylig har opphøyd PRRs status i Sverige til generaldelegasjonen skritt på veien til full diplomatisk anerkjennelse. Norge har foreløpig ikke villet gjøre det samme.

Anerkjennelse av PRR og GRUNC er et politisk spørsmål, ikke et spørsmål om hva de andre nordiske lands regjeringer mener. Hvis den norske regjeringa mente det var politisk viktig å anerkjenne PRR og GRUNC, burde den gjøre det og gå i spissen for at de andre nordiske landene fulgte eksemplet.

PARISAVTALEN GIR GRUNNLAG FOR ANERKJENNELSE

Parisavtalen slår fast at det i Sør-Vietnam er to administrasjoner, to hærer og to kontrollerte områder. De tre politiske kreftene, PRR, den 3dje krafta og Thieu-juntaen, skal på nasjonalt grunnlag opprette et råd som har til oppgave å arrangere frie valg slik at det blir dannet en regjering. Denne regjeringa skal så gå i forhandlinger med regjeringa i Nord-Vietnam for å gjenforene landet. I art. 15 i Parisavtalen står det: "I påvente av gjenforening: a) er den militære demarkasjonslinjen mellom de to soner (Sør- og Nord-Vietnam, vår anm.) ved den 17. breddegrad bare midlertidig og verken en politisk eller territorial grense, slik det er bestemt i punkt 6. i slutterklæringen fra Genevekonferansen i 1954....."

Påstanden til Frydenlund om at Sør-Vietnam er en stat er således feilaktig, og gir bare næring til USAs propaganda om invasjon fra Nord-Vietnam.

Frydenlund sier i svaret til Liv Aasen overfor: "...Parisavtalen... gir heller intet grunnlag for en anerkjennelse av to regjeringer (vår uthev.) i Sør-Vietnam, i det avtalen bygger på forutsetningen om Sør-Vietnam som en stat."

Det er helt riktig at det i følge Parisavtalen skal opprettes en regjering i Sør-Vietnam (men som vi har nevnt overfor er denne bare foreløpig til gjennomføringen finner sted). DNA-regjeringa finner derfor grunn til å "avvente avklaring av situasjonen" til det nasjonale rådet har avsluttet sin oppgave. Hvilken avklaring er det så regjeringa venter på? Det nasjonale rådet skulle ha vært opprettet innen 90 dager etter underskrivinga av Parisavtalen og frie valg skulle vært avholdt innen ett år. Det har nå gått mer enn et og et halvt år siden Parisavtalen ble underskrevet, ingen av delene har skjedd. Hvor lenge skal regjeringa avvente situasjonen?

Vi har tidligere behandlet hvordan situasjonen i Indokina er i dag. USA og Thieu trapper opp krigen og legger ikke skjul på at de bevisst bryter Parisavtalen. En gjennomføring av avtalen ville bety dødsstøtet for USAs planer i Indokina.

Hvis den norske regjeringa mener noe med sin verbale støtte, ville konsekvensen være at den anerkjennte PRR, som er den eneste parten i Sør-Vietnam som konsekvent har kjempet for at fredsavtalen skulle bli virkeliggjort. Det er videre en grov løgn at den norske regjeringa "avventer situasjonen". Faktum er at den norske regjeringa gjennom sin anerkjennelse av Thieu-juntaen gir diplomatisk støtte til den parten som bevisst forkaster fredsavtalen, og åpent erklærer å trappe opp krigen til de samme høyder som før Parisavtalen ble underskrevet i januar 73.

OPPSUMERING:

FOLKENE I INDOKINA TRENGER FORTSATT VÅR STØTTE -
DNA-REGJERINGA LAR SEG DIKTERE AV USA-IMPERIALISMEN

PRR og GRUNC er de virkelige representantene for folkene i Sør-Vietnam og Kambodsja. Marionetteregimene i Phnom Penh og Saigon er innsatt og opprettholdt av USA-imperialismen og blir brukt som håndtlangere for USAs aggresjon i Indokina.

USA erklærer helt åpent at de bryter Parisavtalen og lover å støtte sine marionetter til siste slutt. Uten USAs rådgivere og massiv våpen- og dollarstøtte ville juntaenes dager snart være talte.

USA har lidd mange sviende nederlag i Indokina, men ennå har de ikke gitt seg, slik er imperialismens natur. Verdensopinionen har vist seg før å være en kraftig maktfaktor. Det er fortsatt viktig å isolere USA-imperialismen fra å gå til desperate handlinger i Indokina, presse dem til å overholde fredsavtalen - presse dem ut. En norsk anerkjennelse av PRR og GRUNC vil bety en konkret støtte i denne kampen.

Den norske regjeringa "avventer situasjonen". DNA-regjeringa vil ikke gå til diplomatisk anerkjennelse av PRR og GRUNC, isteden opprettholder den sine diplomatiske forbindelser med fascist-juntaen i Saigon.

Vi har foran behandla DNAs argumenter og vist at de ikke er holdbare. La oss foreta en oppsummering og komme med en konklusjon:

- 1) Diplomatisk anerkjennelse er hovedsakelig et politisk spørsmål
- 2) Parisavtalen i seg sjøl og USA/Thieus konsekvente brudd på den tilsier en støtte til dem som kjemper for at avtalen skal bli gjennomført.
- 3) DNA-regjeringa og ledelsen i LO har gjentatte ganger uttalt støtte til frigjøringsbevegelsene i Indokina.
- 4) I Chile-saka beklager Frydenlund at vår støtte til Allende ikke var stor nok og at den kom for seint. DNA-regjeringa innser altså viktigheten av politisk støtte.

Allikevel går ikke DNA-regjeringa til anerkjennelse. Den eneste grunnen til at DNA-regjeringa ikke anerkjenner PRR og GRUNC diplomatisk må derfor være at den ikke støtter de indokinesiske folkenes frigjøringskamp, men som så ofte før lar seg diktere av USA-imperialismen.

GJØR DITT FOR ANERKJENNELSEN

Idet dette heftet går i trykken har Stortinget avholdt sin utenriksdebatt. Det ble fremmet et forslag om norsk anerkjennelse av PRR. forslaget ble nedstemt mot SV-stemmene og to DNA-stemmer.

Våre konklusjoner om DNAs haleheng til USA-imperialismen ble nok en gang dokumentert, og - sitatene vi har brukt foran fra ledende DNA-folk, synes ikke å være spesielle for dem, men tvert i mot deles de av majoriteten i DNAs Stortingsgruppe.

Kampen for norsk anerkjennelse av PRR og GRUNC kan bli langvarig, men den må nå startes for fullt - det krever situasjonen i Indokina av oss.

Vi, aktivistene og vennene til Indokinas folk, er de eneste som kan føre denne kampen og må gå i spissen for å få presset regjeringa til anerkjennelse.

SEND RESOLUSJONER TIL REGJERINGA

Kravet om anerkjennelse er bredt blant den norske befolkningen. Til nå har flere fagforeninger og skolepolitiske organisasjoner, foruten partier og interesseorganisasjoner, oppfordret den norske regjeringa til å gå til anerkjennelse. Men kravene kan bli mange flere. Vedta resolusjoner i klubben, i fagforeninga, på skolen og i de andre organisasjonene du deltar i, store som små. Foruten å sende kravet til regjeringa og få det inn i pressa, send det til Solkom og ikke minst til: PRRs Informasjonsbyrå i Oslo, Boks 8317 Hammersborg, Oslo 1.

Under har vi skrevet to forslag til resolusjon om anerkjennelse, ett for PRR og ett for GRUNC. Det er ikke noe i veien for at du kan sammenkoble dem.

Resolusjon om anerkjennelse av PRR i Sør-Vietnam

NN sender sin solidariske hilsen til det vietnamesiske folk i dyp beundring for dets seige frigjøringskamp. . . . (her kan følge et avsnitt om vedkommende organisasjons spesielle begrunnelse for solidaritet med Vietnam)

På tross av Parisavtalen der USA forpliktet seg til å stanse krigen og respektere Vietnams selvstendighet, enhet og territoriale integritet, fortsetter USA krigen gjennom sitt redskap Thieu-regimet. USA er hjernen og Saigon-hæren er kroppen. USA betaler krigen og Thieu sørger for vietnamesisk kanonføde.

Undertrykkingen i de Saigon-kontrollerte områdene blir stadig mer utåelig, og motstanden øker. Folket nektes trykkefrihet, forsamlingsfrihet, bevegelsesfrihet osv, slik det innrømmes rett til i Parisavtalen. De 200 000 politiske fangene er ikke løslatt i stedet har Thieu arrestert 50 000 nye. Demonstrasjonene mot undertrykkingen blir møtt med tåregass og køller. Parisavtalen er forbudt lesning i Saigon.

Norge har diplomatiske forbindelser med Thieu-administrasjonen, men ikke med PRR som er internasjonalt anerkjent gjennom Parisavtalen. Utviklingen har vist at Thieu-administrasjonen er et hinder for å gjennomføre Parisavtalen, og at PRR tålmodig og beslutsomt handler etter dens ånd og bokstav. Den norske regjering har støttet Parisavtalen og erklært at den vil støtte bestrebelsene på å gjennomføre den. Regjeringen handler i strid med dette standpunkt hvis den fortsetter med å vente med å ta standpunkt "til situasjonen er tilstrekkelig avklart". Situasjonen er tilstrekkelig avklart.

NN hevder derfor at den norske regjering straks anerkjenner folkets regjering i Sør-Vietnam. PRR. Folket i Sør-Vietnam har reist kravet om at Thieu må styrtes, et krav som er i full overensstemmelse med Parisavtalen. NN krever at Norge bryter forbindelsene med Saigon-regimet.

Disse skritt vil være i pakt med det vietnamesiske folkets dype ønske om fred. De vil være uttrykk for at Norges solidaritet med det vietnamesiske folkets frigjøringskamp stadig er en levende realitet.

Resolusjon om anerkjennelse av GRUNC (Kambodsjas kongelige nasjonale enhetsregjering)

NN vil uttrykke sin solidariske støtte til den kamp det kambodsjanske folket fører for nasjonal frigjøring.

Lon Nol-regimet i Phnom Penh ble innsatt ved kupp i 1970, da den valgte regjering under ledelse av Sihanouk ble styrtet. Kuppet var nøye forberdt, ledet og inspirert av CIA. Fra dette tidspunkt ble Kambodsja trukket for fullt inn i krigen i Indokina. USA har invadert Kambodsja, og landet er blitt utsatt for en bombeterror på lik linje med Vietnam og Laos.

Kuppet førte til at et forent kambodsjansk folk reiste seg til motstandskamp. I dag er over 90 % av landet med ca 95 % av befolkningen frigjort. GRUNC er ingen eksilregjering, men har opprettet sin administrasjon i alle deler av landet, såvel på sentralt, provins- og lokalt nivå. De frigjorte områdene er selvforsynt og er til og med i stand til å eksportere ris.

Lon Nol-regimet er derimot totalt avhengig av USAs støtte. Regimet har fotefeste bare i hovedstaden og noen få provinshovedsteder. Matvare manglen er enorm, og arbeidsledigheten på 40 % i Phnom Penh. Lon Nol er avhengig av innflygninger av forsyninger fra USAs baser i Thailand. Regimet har store problemer med å holde nede det voksende opprøret i hovedstaden.

USAs voksende støtte er den eneste årsak til at Lon Nol-regimet består og til at krigen fortsetter. 62 regjeringer har anerkjent GRUNC som det kambodsjanske folkets eneste representanter. Norge bør snarest følge de 62 lands eksempel og anerkjenne GRUNC. Som et første skritt i en slik anerkjennelse bør Norge stemme for at GRUNC tas opp som fullverdig medlem av FN når dette tas opp på FNs generalforsamling i høst. ¹⁾ (Tidspunktet for avstemningen er ennå uklart, sannsynlig i slutten av nov.)

SETT DEG BEDRE INN I SITUASJONEN I INDOKINA

Store deler av pressa skriver lite om Indokina for tiden, for mange er krigen i Indokina over i og med Parisavtalen. Men vi vet bedre. USA har på langt nær oppgitt Indokina, og nye store kamper vil stå i Indokina før folkene der har kastet av seg imperialismens åk. Det krever av oss at vi holder oss "ajour" med utviklinga i Indokina. Ta kontakt med oss for å få tilsendt de nyeste litteraturlistene:

SOLIDARITETSKOMITEEN FOR VIETNAM,
URANIENBORGVN. 11, OSLO 3.

På sparkei kan vi tilby følgende hefter og bøker som er relevant til dette heftet:

- Abonnement på For Vietnam, utkommer med 4 nummer i året. Abonnementsprisen er kr. 10, -. Pengene sendes til postgiro: 20 83 13. (adr. som for Solkom. se over)
- Solkom's faktahefte nr. 1. Tema: Parisavtalen i sin fulle tekst og bakgrunnen for den, skrevet av en vietnameser. kr. 5, -.
- Studier på KAMBODSJA. kr. 2, -.
- Pax-boka: "Våre folk skal alltid bestå", som tar opp utviklinga etter Parisavtalen og DNAs holdning, kr. 29, -.
- For de som vil pynte opp i hjemmet har Solkom laga en fin plakat av Ho Chi Minh i kunsttrykk. Kr. 10, -. (Foruten å ha en utmerket plakat på veggen vil det bety en økonomisk støtte til oss ved kjøp av plakaten.)

DELTA AKTIVT I SOLIDARITETSARBEIDET

- Bli med i en FNL-gruppe. Ta kontakt med den lokale gruppa, eller Solkom sentralt.
- Bli støttemedlem. Koster kr. 15, - pr. år, kr. 7,50 pr. halvår. Foruten at du får tilsendt Solkom's medlemsblad og kan holde deg ajour med frontens utvikling, betyr støttemedlemsskapet en økonomisk støtte til Solkom.
- Bli kommisjonær på For Vietnam. Bestem et visst antall For Vietnam som du kan selge og ta kontakt med oss.

"Etter Regjeringens vurdering kan ikke de kriterier som Norge legger til grunn for anerkjennelse, for tiden sees å være oppfylt når det gjelder den Provisoriske Revolusjonære Regjering i Sør-Vietnam. PRR. Parisavtalen av 27 januar 1973 om stans av krigen gir heller intet grunnlag for en anerkjennelse av to regjeringer i Sør-Vietnam, i det avtalen bygger på forutsetningen om Sør-Vietnam som en stat..."

Sitatet er hentet fra DNA-regjeringas utenriksminister Knut Frydenlund i Stortinget 29/5-74.

Den norske regjeringa vegrer å gå til anerkjennelse av PRR og GRUNC, folkenes representanter i Vietnam og Kambodsja, istedet opprettholder den fulle diplomatiske forbindelser med quisling-regimet i Saigon. I ord har DNA støttet de indokinesiske folkenes frigjøringskamp, i praksis viser de seg å være et haleheng til USA-imperialismen. I heftet tar vi opp til debatt DNAs holdning til "Vietnamkrigen" fra 1953 til i dag. Den andre delen av heftet tar for seg den aktuelle situasjonen i Indokina.

Heftet er en argumentsamling for kravet om norsk anerkjennelse av PRR og GRUNC. Vi håper det kan være et våpen i denne kampen.

Utgitt av:
Solidaritetskomiteen For Vietnam

Kr. 5, -